

FOMENT

DIARI NACIONALISTA REPUBLICA

Preus de subscripció

REUS. Ptes. 1'50 al mes.
Fora. 4'50 trimestre
Estranger. 9

Número solt 5 cèntims

Anunci segons tarifa

ANY XI.

REUS, DIMARS 17 D'OCTUBRE DE 1916

Núm. 237

GRAN HOTEL DE LONDRES

HOTEL DE PRIMER ORDRE

:: Habitacions amb teléfon urbà i interurbà :: Habitacions amb banys, dutxes i teléfon ::

S. GIL VERNET

METGE-CIRURGIÀ DE L'HOSPITAL DE STA CREU.—EX PREPARADOR
ANATÓMIC PER OPOSICIÓ DE LA FACULTAT DE MEDICINA

Cirurgia :: Matriu :: Vies urinaries

ESPECIALITAT EN LA CURACIÓ DE LES HERNIES

Consulta de 6 a 9

Carrer Nou de Sant Francesc, 5, pral. - BARCELONA

“La veritat en les eleccions de Girona”

Aquest és el títol d'un article aparegut al setmanari republicà «La Campana de Gracia» i firmat per Miquel de Paló. Diu així:

«Dels fets electorals de Girona n'han parlat fins avui, únicament els partidistes d'un o altre costat; i ara que no pot influir en cap sentit tot el que es digui, bé hi podem posar un comentari, i per quant som els únics que podem dir les coses pel seu nom.»

En Miquel de Paló és gironí. I, com a tal, ha de conèixer la vida política de Girona. Vida, en general, sense passió, plàcida i dolça. Però «aquesta vegada» hi ha hagut entusiasmes i arboraments. Aquest trànsit es pinta en l'article d'en Miquel de Paló en les següents paraules:

«Ha sigut habilitat, si voleu, mes hi ha hagut algú que els hi ha parlat al cor, al patriotisme; la paraula ha sonat estranyament en les orelles de molts com una veu d'alarma, i els gironins, que ja feia poc havien hagut de sofrir la vexació immune de la seva dignitat civil, que començaven a sentir la necessitat d'una veritable representació; de tenir algú aprop seu per a garantir la seva pau ciutadana; varen mostrar una insòlita activitat i un menaçador entusiasme, que posà en guarda — per dir-ho així — a tots els qui vivien del seu endormiment.»

La «Lliga Regionalista» és extremadament hàbil, i compregué el moment de recollir la catalanitat gironina, i fer-ne bandera de combat; i a l'en-temps que tots els esperits patriòtics i sentimentals s'aplegaven a l'entorn d'ella, s'anava possessionant de l'opinió contrària tot un conglomerat d'odis i baixes passions que arribà a fer antipàtica i indefensible la primordial idea seva.

El partit republicà que anava a la lluita amb un ideal, abdicà del seu ideal per a sumar vots, no d'afins ni de convençuts, sinó d'enemics del contrari: abandonà la seva obra a mans dels lerrouxistes, qui fins ara no havien pogut comptar cap adep- te en aquella ciutat; i si lluitant sol i noble- ment podia haver tingut el seu candidat una

esclatant majoria damunt el seu adversari, amb la malsana intervenció del gent a sou, i amb la protecció que tot acte anti-català troba en el govern, apenes si pogué obtenir una migrada majoria.

La jornada de les eleccions, amb els seus trets i les seves víctimes, ha sigut vista, fora de Girona, tant distinta de la realitat, que fins en els mateixos portaveus de la premsa esquerrana — «La Nació», «El Poble» — se'n parla amb una desviació indocumentada. I és que la direcció electoral de la candidatura republicana, va poder fer que forces tan distintes com les republicanes i les ministerials, les liberals com les conservadores, enviessin arreu iguals relacions de fets i iguals protestes, sense dir enlloc, no obstant, que no actuava cap d'ells com a senzill espectador, sinó que tots anaven unànims en aquella lluita.

A quin fi? Quin objectiu tenien de comú aquella amalgama de partits? La desentronització de «La Lliga»? o senzillament la exteriorització del seu odi per tot lo que viu i representa una catalanitat positiva.

Fou la revenja i la reivindicació dels fets del 19 d'agost, demostrada amb tot el cinisme d'aquest món; fou el desenfrà del petit grup conservador que sortí de les taules de café on té la seva tribuna d'agravis i renuncies, per a desbarra al mig del carrer; foren els capellans ridícols i lascius, que es venjaven dels qui havien ofegat el seu carlisme; foren la taifa de croupiers i de barandes que prenen revenja d'haver fet tancar les cases de joc; foren els empleo-maniàtics que tenen afers personals amb algú del partit militant, i escudant-se amb una idea molt noble, llençaven les más cíniques acusacions i les més falses hipocresies; fou el conglomerat de paràsits i classes passives que es congestionen quan algú parla català a prop seu.

I en canvi, l'idea primordial i santa de la llibertat i de la república, vergonyosa de servir d'encobridora a tanta porqueria, s'havia retirat de la batalla.

Cert que la Lliga i els regionalistes tenen fama de saber comprar vots, mes jamai aquella solidaritat armada de liberals i conservadors, de carlistes i republicans, de capellans i militars, del Govern i dels anarquitzants, serà

qui per a evitar-ho, i vetllar per la puresa del sufragi; ni un soldat que interveïen i tenen carrec públic, sigui quina sigui la seva afiliació política, tindrà la representació que ostenta si no hagués sigut la compra de vots. Se uniren, perque, tots hi tenien un enemic comú: Catalunya. Perque tot lo que és manifestació de catalanitat els irrita; i perque la sola representació catalana, netament catalana, la sola paraula que parlava al seny i no a les passions, la única paraula que oferia esperança al nostre dret de ciutadania — coses que no són exclusives de cap partit, i que tant podria haver ostentat el republicà com el regionalista — les havia recullit única i exclusivament la candidatura del «Centre Catalanista» de Girona.

Malgrat tot, la llei es llei i la majoria triomfa; mes, és ben de doldre que en aquesta majoria hi tinguem tan poca representació els que consentim el propi valer no necessitem que cap home a son ens dongui lliçons de llibertat, ni cap pinxo lliçons de ciutadania; i som prou tíms i prou convençuts per a no entregar els nostres ideals per a que ls homes es venguin.

Projectes d'Hisenda

MONOPOLI D'ALCOHOLS

La necessitat de reforçar els ingressos i de restringir en lo possible, per raons d'higiene pública, l'ús de l'alcohol, ha determinat al Govern presentar un projecte de monopoli de venda dels alcohols neutres. L'Estat, ja directament, ja per mitjà d'una entitat arrendatària, adquirirà els alcohols, donant preferència als vins. La determinació dels preus es farà amb intervenció dels productors; sobre la base de que el dels alcohols vínics resulti remunerador per al conreu de la vinya i que en els industrials puguin els fabricants tenir un marge de guany del 10 per 100.

La rectificació dels alcohols es realitzarà per concurs entre els actuals fabricants o directament pel monopoli. Els preus de venda seran: per a l'alcohol neutre rectificat, de 96 a 97 graus, 300 pessetes l'hectolítre; per a l'alcohol vínic, destilat a vapor, de 95 graus, a 295 pessetes idem. L'alcohol desnaturalitzat, estarà subjecte a la paga de deu pessetes per hectolítre de volum real, a la sortida de la fàbrica per al consum.

L'alcohol de vi que els productors de conyac obtinguin en fàbriques de la seva propietat o ingressin en sos cellers per a l'envellem i criansa del dit licor, l'aiguardent anissat obtingut directament per destilació del vi amb la llevor de l'anís, i l'aiguardent obtingut per destilació directa de les mels i sucs de canya, devengarien l'impost proporcionalment a la riquesa alcohò-

lica, al sortir els productes dels cellers o magatzems. Les fàbriques de destilació d'alcohols i aiguardents neutres, les d'alcohol desnaturalitzat i les de rectificació, estaràn subjectes a la paga de la contribució industrial o d'utilitats, segons procedeixi. Seguiràn pagant-se les patents de fabricació i els precintes que actualment porten els envasos dels aiguardents compostos. Els que exportin productes compostos, tindràn dret a la devolució de una quantitat igual a la que correspongui a la riquesa alcohòlica dels dits productes.

Es crea un impost sobre cervesa de producció nacional i estrangera, de 10 pessetes per hectolítre de volum real.

S'autoritza al ministre per a procedir a l'arrendament per 20 anys, de la explotació del monopoli, mitjansant la paga al contractista d'un canon no superior al 5 per 100 del producte líquid, fins a 40 milions de pessetes i del 4 per 100 de 40 milions per amunt.

Com a régmim transitori s'estableix, que de des que s'promulgui la llei fins que es constitueixi el monopoli pagarà l'alcohol vínic 120 a 150 els altres per cada hectolítre de 100 graus. Els aiguardents i alcohols neutres que tinguin en son poder els magatzemistes al posar-se en vigor el monopoli seran adquirits per aquest, salvo que són posseïdors s'obligui a exportar-los en el terme de tres mesos.

De Sport

FUT-BOL «Hurra el Deportiu!!»

Abans de començar l'encontre, per a renedir la part destinada al públic, on hi havia rotllets, abundaven els comentaris sobre el probable resultat del partit. Però vist l'empat del dia 8, sabut l'equip que representava al club local, el resultat se presentava quelcom dubtós; ningú o quasi ningú s'atrevia a assegurar res.

Un xic més tard de l'hora anunciada per al començ del partit, el referege senyor Palomera toca el xiulet en senyal de que va a començar-se tot seguit.

Per al «Vilafranca» Grases ocupa la porta; Cuscó i Paulino la defensa; Campamá, Arné i Amela la línia de mitjos; Isart, Valls, Servetto, Bertrán i Lopez la davantera. El «Deportiu» hi oposa aquest onze: Garriga, Torrell, Rovira—Moreno, Fortuny, Magriñà—Corts, Ramon Vidi, Pamies, González, Oliva.

Precedit d'entusiastes i hurres se pica el «kide-off» apoderant-se tot seguit de la pilota els davanteres deportistes que en bona combinació avançen vers la porta vilafranquina salvant bé en Paulino; ara arrenquen els forasters per l'ala dreta amb pifa den Torrell i oportuna entrada den Rovira.

En una arrencada dels de Reus, González, que s'entén perfectament amb Oliva i Pamies, dona el primer susto al porter vilafranquí amb un preciós cop de cap que toca al pal de la porta, rematant Pamies amb un ben dirigit «schoot» que para no menys bé en Grases.

Arrencada vilafranquina fàcilment trencada.

Uns grans «passes» d'Arnet no són aprofitats.

Oliva, amb una serie de «driblings» que s'aplaudeixen, combina amb en González, aquest amb Pamies i Pamies fa una passada a Oliva, tot veraderament ràpid i emocionant, que acaba en corner; tirat per Oliva va a «kick» directament.

Anem apuntant; arrencada vilafranquina, unes «mans» contra els mateixos, altra arrencada dels forasters amb una valenta i humil entrada tota da den Rovira, bon canvi de joc den Vidi, preciós cop de cap den Cuscó, unes quantes «pifes» d'Amela, idem den Moreno, una d'Arnet, altra den Torrell, altres dues den Fortuny, totes en breus instants.

Una mica de domini dels vilafranquins, combinen Serrato i Lopez, Valls i Isart; en Torrell va reponent-se i ens obsequia a mb una entrada de pit moltíssima valenta de la que n resulta una arrencada den González qui passa a Pamies, «dribla» aquest a Arnet i a Cuscó passa a Oliva que va acostant-se a «goal», Oliva centre recull Pamies que «schoota» no bé del tot treient Paulino amb el cap i Oliva remata fent-nos «goal» esplèndid.

Surten els vilafranquins logrant dominar una estoneta als seus adversaris, fent contra Reus que pica molt bé Isart.

Ara es manté el joc a mig camp, i veiem unes quantes jugades bones de ambdós bàndols barrejades amb respectives «pifes».

Un gran «pass» den Vidi a Corts acaba a «kick».

Altre «pass» semblant a l'anterior també den Vidi fent aquest un «pass» adevantat que es produeix una «melée» i aquesta «melée» un corner que tirat per l'Oliva va a fora directament per massa agut.

A en Fortuny que està lesionat ja de l'anterior diumenge, no li veiem treure el joc. A Magriñà el passen fàcilment.

Mala col·locació den Cuscó que ha causat uns moments de perill per en Grases pero aquest se'n desfà molt bé.

Varies anades i tornades de la pilota.

Corts la recull, «dribla» molt cenyidament centre per alt; González el davanter més sportiu dels nostres amb el cap fa un segon goal sense exagerar: colosal.

Ara en Magriñà treballa perfecta-

ment, com així Arnet i els quatre defensors.

Un «offside» contra Vilafranca.

«Corner» contra els mateixos.

Dos «fauts» contra Reus.

«Offside» de Reus que detura Fortuny amb un cop de cap que'n deixà admirats.

«Corner» contra Deportiu.

Unes quantes regulars jugades.

Acaba la primera part.

Després d'uns quants minuts de descans se reempren el joc.

El Deportiu torna a les magistrals arrencades, treballant com a negres Paulino i Grases.

Decau una mica el joc.

«Faut» contra Vilafranca quin equip s'imposa després. En el domini vilafranquí, Cuscó, qui ara juga de davanter, se fa aplaudir combinant i «driblant».

«Shoot» de Servetto.

Arrencada deportista que acaba amb «shoot» de González que passa a mig pam de la travessera.

Torna a dominar Vilafranca; Valls i Isart combinen bastant bé. Cuscó treballa molt i bé. Logra enganyar a en Moreno i als defenses i llarga un gran «shoot» que acaba emedant se la pilota amb la xarxa. El «goal», que ha sigut esplèndid, és aplaudit.

Ara domina el Deportiu i uns quants «shoots» que van a fora i d'un «offside», Vidi recull una «passada» de Magriñá i sense entretenir-se gens «shoota» ras escapant se de les mans del porter i entrant a «goal». Aplausos a Vidi.

Anem apuntant després de sortir els vilafranquins: una passada molt bona den Garriga d'un «shoot» den Servetto; «faut» contra Vilafranca; «offside» del mateix; dos «fauts» contra Reus; un «offside» dels mateixos; una magistrals sortida den Grases; Pamies pert una gran ocasió; s'anima el joc; en una arrencada deportista té de retirar-se lesionat Paulino; Pamies pert una gran ocasió; quelcom més sense importància i acaba el partit amb l'esmental resultat de 3 goals a favor del «Club Deportiu» per 1 en contra.

Entre aplaudiments, don Magí Soler fa entrega de la copa i medalles.

El «referee» immillorament.

Tots els jugadors feren molt molta voluntat tot quant pogueren, sense distinció.

¡Hurra el senyor Soler!

¡Hurra el Deportiu!

¡Hurra el Vilafranca!

S. SEDÓ.

RETALLS i COMENTARIS

No per passos comptats, sino a passos agegantats va essent reconquerida la Serbia.

El general Serrail anhela distocar el front de batalla enemig, i amb la vista i el pensament fets en aqueix objectiu fa avançar a l'enorme ala esquerra del exercit dels aliats, descrivint un semicercle; i per la dreta els serbis avancen més depressa encara.

El sol de la llibertat torna a reflectar damunt el territori serbi... mentres la negura de l'invasió va esfumant-se.

Paraules den Melquiades Alvarez, en el miting celebrat ans d'ahir a Suec:

«La forma de gobierno es cosa accidental; tanto que los republicanos pueden ir al poder...»

Per tot te deixo, república!, es digueren els possibilistes d'aquí i abandonaren en col·lectivitat el republicanisme per a fer-se reformistes, co es, d'aquests republicans que poden anar al poder sense canviar el régim.

Pero afegeix en Melquiades Alvarez:

«La política no debe ser cosa de egoísmo, sino de abnegación i de sacrificio. Por eso los reformistas no queremos el poder. Lo aceptaríamos solo cuando se nos diera en condiciones de que seríamos garantía de hacer labor útil para el país. Como hasta ahora, cuando se nos ofreció no era en tales condiciones, lo hemos rehusado.»

I per aixó, perquè els reformistes no volgueren acceptar participació en el actual govern, i per lo tant els possibilistes no pogueren obtenir l'alcaldia de R. O. de Reus, abandonaren aquests el reformisme i es tornaren a dir (tant frescos!) republicans.

Gazeta del treball

ELS MITINGS DE DIUMENGE

En compliment de lo acordat per la Unió General de Treballadors i la Confederació General del Treball, diumenge se celebraren els anunciats mitings en les poblacions més importants d'Espanya per a demanar al Govern l'abaratiment de les subsistències, la solució de la crisi de treball i l'amnistia per als condemnats per delictes polítics i socials.

La campanya ha començat amb una gran empenta. Han estat moltíssimes les poblacions, Reus entre elles, que han complimentat l'acord de les dues esmentades Confederacions. Ara veurem si el Govern se farà ressó de les aspiracions de nostre proletariat o hi haurà necessitat de que la organització obrera arribi als majors extrems per a lograr que's seus clams siguin escoltats en les anomenades «altas esferas del Poder».

De la societat «La Naval»

Amb el darrer nombre d'«El Obrero Naval», orguen de la Federació Nacional d'Obrers del Transport, s'ha repartit una fulla impresa contenint copia de l'acta notarial, en la qual consta que la junta sortint de «La Naval», de Barcelona, entregà els llibres i documentació de caixa a la junta nomenada en l'assamblea general.

El president sortint, Ramón Barros, fa constar en l'acta que no creu legal la nova junta i que la societat li deu 1.742'48 pessetes que va adelantar de la seva butxaca durant la darrera vaga marítima.

També consta en dita acta que's comptes de «La Naval» foren aprovats per la comissió revisora.

Tot aixó ve a corroborar la nota que escriguérem amb motiu de les divergències sorgides en «La Naval» al terminar la vaga.

Celebrem que la honorabilitat dels companys que formaven la junta sortint hagi estat tant palesament demostrada.

Reclamacions i vagues

Els obrers de la fàbrica Vila, de Barcelona, s'han declarat en vaga.

—A Igualada, els manobrers volen demanar el jornal 16' rals. Fa poc se'ls augmentà ja un' ral.

—La vaga de marmolistes de Madrid alcança a 40 tallers.

Varies noves

A Valladolid s'ha celebrat un Consell de Guerra contra el simpàtic ex-capità d'artilleria i conegut socialista Oscar Pérez Solís, amb motiu d'haver escrit un article en «Adelante!» parlant de la vaga ferroviaria. El fiscal, que qualifica l'escrit d'insults a l'exercit, li demana quatre anys i dos mesos de presó correccional.

Celebraríem que'l fiscal no sortís amb la seva.

—S'ha constituït la Federació provincial d'obrers camperols de Jaén, amb prop. de 13.000 afiliats.

EN DEFENSA PROPIA

Per una sola vegada i amb el propòsit ferm de no reincidir agafó la ploma per a parlar de «Las Circunstancias», no perquè m'hagi de justificar de la resolució per mi adoptada, sino a l'objecte de posar ben bé de manifest la conducta de dita publicació envers la meua humil persona.

Un dia, i sense res que justificqués l'embranchada, digné que'l meu amic i company Vidiella i jo envíem el càrrec de diputat.

Decidirem portar l'assumpte als tribunals, i a l'acte de conciliació no comparegué ningú a respondre de la injuria.

Més tard, quan la constitució de la Diputació actual, «Las Circunstancias» va despenjar-se en impropis contra els companys senyors Alimbau i Vidiella i especialment en contra meua, no reparant en estampar en ses columnes insinuacions malévols, tot quedant a cobert de responsabilitat criminal l'autor de les mateixes.

FOMENT va sortir a la nostra defensa i nosaltres publicàrem un manifest raonat i justificant la nostra actitud. «Las Circunstancias», com sempre, en lloc de raonar, insultava amb la seva expressiva i peculiar prosa.

I de llavors ensà ha vingut fent-me blanc d'insults i reticències, atribuint-me fets no realitzats per mi, arribant, en alguna ocasió, als llinars de la meua vida privada.

Políticament reconec a tothom el dret de parlar de la meua actuació, si bé jo'm dec solzament als meus amics, als que'm portaren al lloc que ocupó i solzament an ells vine obligat a donar-ne compte, i per més que tranquil jo amb la meua consciència poc cas hauria de fer de lo que pugui dir qualsevol obcecació, no estic disposat a sentir més que'l meu nom serveixi per a que ningú hi desfogui la seva bilis reconcentrada.

Tinc una família, tinc un negoci, tinc una honra immaculada —immaculada, sí— baix tots conceptes, i com s'ha que ningú té dret a procedir en la forma que ho ha vingut fent «Las Circunstancias», no'm quedava altre remei que adoptar una resolució, puig la paciència, com tot, té el seu límit. Jo no podia fer altra cosa que portar a la barra al desgraciat que aixís procedia, ja que si davant d'injurioses reticències havia sofert, callant, no podia ja fer-ho al veure estampat en «Las Circunstancias» del dia 5, lo següent:

«Cuanto conocen el engranaje de la Diputación, dicen y lo demuestran, que nunca su administración ha sido tan pésima, ni se registraron jamás tantas filtraciones como actualmente.

Por algo preside quien preside y por algo también interviene siempre Bo-

rell en recepciones de obras y su-bastas».

Hi ha aquí un lladre o un difamador, pero en ambdós casos un delinqüent.

Ni per mi, ni pel partit que m'honra amb la seva confiança, ni per la corporació provincial de quina amb orgull formo part, no podia deixar passar aquesta imputació calumniosa, puig no pot jugar-se sense més ni més amb l'honra agera.

A posar dóns en clar si jo sóc un pillo o si la bona animeta que's vé desfogant en forma tan poc escrupulosa des de les columnes d'un periòdic resulta ésser un vulgar verinós de qui s'hagi d'apartar la societat.

I si he fet el determini de portar «Las Circunstancias» als tribunals, no és pas amb l'intenció de que calli com fent-se la víctima i l'interessant ha dit el mentat periòdic, no, al contrari; és per que allí pugui parlar més clarament i amb completa llibertat l'actor del concepte calunios, tota vegada que per aquesta mena d'acusacions s'admeten proves.

Estic tan convençut de que «Las Circunstancias» ha obrat d'una manera vituperable que, no ja als tribunals de justícia, sino a un tribunal compost de persones honorables en quin nomenament ni intervindre voldria, sotmeteria el cas de dita publicació lo mateix en l'aspecte moral que en el legal.

Tinc interès en que's parli molt i molt de la Diputació, i si apart el cas concret que motiva la querrela vol al gué explicacions o entaular polèmica, polèmica honrada, referent a l'administració d'aquella corporació, així com de l'actuació nostra, hi estic sempre propici i ho faré amb el més gran plaer.

Així també podrien posar-se en clar les negruras de que ha parlat «Las Circunstancias» i hi hauria lloc a que'l poble conegués aquell engranatge i moltes coses que ignora.

Pero aixó vindrà, a pesar de tot, en ocasió oportuna, encara que ningú ho provoqui, puig no convé desviar les qüestions al punt que s'ha arribat.

I ara a la prova, senyors difamadors.

ANTON BORRELL.

NOTA.—Ahir va celebrar-se l'acte de conciliació i el director de «Las Circunstancias» declarà que no sabia qui era l'autor del sol que ha motivat la querrela, i que se n'enteraria.

LA GUERRA

RESUM DE LES OPERACIONS

Al sur del Somme, els francesos pronunciarren dos atacs obtenint un brillant èxit. A l'est de Belloy-en-Santerre, els aliats ocuparen la primera línia alemanya, en un front d'uns dos kilòmetres. En un segon atac, les tro-

pes aliades ocuparen la vila de Genemont i sucrera, a 1.200 metres al nord d'Ablaincourt. Fins ara s'han fet 1.100 presoners. Els anglesos han executat amb èxit dos cops de mà a les trinxeres alemanyes del nord-est de Ipres i suroest de Hulluch. En tot el front sur de l'Ancre bombardeig intermitent per part dels alemanys. En altres punts del front occidental petites accions i l'habitual canoneig, pero sense ocórrer res que siga digne d'especial menció. Els avions, com de costum, secunden admirablement les operacions dels exercits aliats.

Sense canvis en el front rus. Els italians han rebutjat un atac contra Busa-Alta; han ampliat la ocupació del turó de Sober, a la zona de Goritzia, cap al nord; i han reforçat al Garso les posicions, fent un centenar de presoners.

Els romanesos han ocupat el poble de Polanasarata; han rebutjat atacs a Dodroal; i han pres per assalt els turons de Sigleulmia i Minelulmio, infligint grans pèrdues a l'enemic. En canvi a Giuvala s'han vist obligats a retirar-se cap a Rucar.

El total de presoners fets pels romanesos des del començament de la guerra és de 103 oficials i 14.911 soldats.

Informació

En Conrad Casas Durán

Victima de traïdora malaltia, morí el prop passat diumenge el tresorer del Centre de Lectura, en Conrad Casas, essent la seva mort sentidíssima per tots els nostres conveïns i d'una manera especial pels socis de la nostra primera entitat cultural que estimaven, en el senyor Casas, l'home íntegre, infadigable, que dedicava totes les seves energies i els seus entusiasmes al millorament de l'entitat amb una perseverança imponderable i amb un acert exemplar.

Basti dir que des de l'any 1884, el senyor Casas venia formant part sense interrupció de la Junta Directiva del Centre, desempenyant quasi sempre el càrrec de tresorer; pot ben dir-se que era el tresorer vitalici i l'ànima de totes les Juntes que pel Centre han passat, ja que ell donava l'abast a tota la tasca administrativa, donant preferència a la part d'Arxiu, que és un model de catalogació i ordenació.

Representa, doncs, una pèrdua irremparable per al Centre, la del malaguanyat senyor Casas.

L'acte de l'enterrament, que tingué lloc ahir a la tarda, constituí una veritable manifestació de dol. Figuraven en la comitiva tres esplèndides corones: una del Centre; altra del Consell Directiu, i l'altra de la Secció Excursionista de la mateixa entitat.

En el dol, hi figurava una noïda representació de la Junta i durant l'enterrament el Centre tingué tancada la porta i ornats de negre els balcons.

Per les presents ratlles, endressem el testimoni del nostre condol a la senyora viuda del senyor Casas, a la seva família i al Centre de Lectura.

Ans d'ahir tingué lloc a la vila d'Alcover el tribut d'homenatge a la memoria del malhaurat poeta Anton Isern. A l'acte s'hi associà tot el poble i per la seva importància en altra edició en publicarem una extensa ressenya.

En la Cambra de Comerç s'ha rebut un exemplar, enviat pel Consulat general de l'Uruguay, del decret de 3 de maig últim pel que el Govern de dit país estableix el certificat d'origen per a tots els articles destinats a ports de

Teatre Centre de Lectura

Gran Companyia còmic-dramàtica
de la que'n formen part les notables artistes

Senyores Fremont, Verdier i Fornes i els senyors

Viñas, Ginestet, Bové, Pallach i Santacana

DEBUT EL PROPER DIUMENGE, DIA 22 D' OCTUBRE
FUNCIONS TARDA I NIT - ENTRADA PER LA PLANTA BAIXA
QUEDA OBERT L'ABONAMENT :: ::
EN LA CONSERGERIA DEL CENTRE

l'esmentada república. El certificat se-
rà exigít per a tots els articles que s'en-
viïn d'Espanya a l'Uruguay a partir
del primer de novembre proxím (aque-
sta se refereix a la sortida del barco
que efectú el transport), i per a la càr-
rega que vagi a ports de l'Uruguay
en trànsit, amb el corresponent joc de
coneixements, per a la càrrega a op-
cio, per als petits bultos, encàrrecs o
encomandes i per a les encomandes
postals. Les fórmules necessàries seràn
entregades pels consultats de la repú-
blica oriental.

Xorisso marca EL LEON

Fabricats exclusivament amb carns
de tocino escullides i fresques

De venda:
Dolors Barrera, carrer Castelar,

Per no trobar-se els seus destinataris
se troben detinguts en la Central de
Telèfons d'aquesta ciutat dos despàt-
xos, un de Pamplona a nom de «Dep-
sez» i un de Murcia que diu: «Fernán-
dez Juncosa, calle San Juan, 1, 1.º».

L'empresa del Kursaal anuncia sols
per a avui l'estrena del 7 i 8 episodis
de la pel·lícula d'extraordinari èxit
«Soborno».

A la tendre edat de 6 anys, ha dei-
xat d'existir el nen Manuel Casagualda
Plana, fill de nostre distingit amic el
regidor d'aquest Ajuntament en Manuel
Casagualda Navàs.

L'acte de l'enterro verificat ahir po-
sà en evidència les extenses relacions
que gaudeixen en nostra ciutat les famí-
lies Casagualda-Plana.

Rebi l'amic Casagualda i la seva dis-
tingida família l'expressió més sincera
de nostre condol.

FRANCISCO PRIUS DEMESTRE

Corredor de Comerç Col·legiat
Arraval Santa Agna, 57.—Telèfon n.º 5
CANVI - VALORS - CUPONS

Negoció els cupons venciment primer corrent

Se troba vagant la plaça de secreta-
ri del Jutjat municipal d'Ascó.

En el port de Tarragona durant la
última setmana s'hi han embarcat
18.000 sacs d'ametlla i 4.000 d'ave-
llana.

Pel Jutjat d'Instrucció d'aquest par-
tit se declara acabat el sumari seguit
sobre temptativa d'estafa contra Josep
Baiges Pellisé.

EDUARD RECASENS

ARRAVAL SANTA AGNA, 55. TELÈFON 108
Negoció els cupons venciment
15 de novembre pròxim

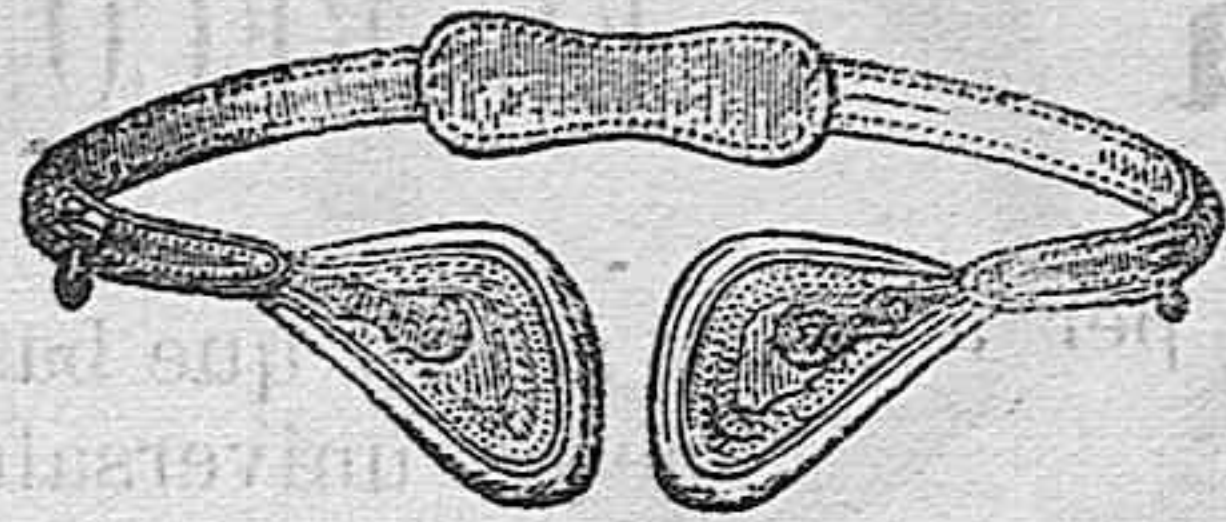
Compra i venda de tota classe de
valors de cotisació corrent.—Compra
i venda de paper estranger.—Compra
de bitllets de Banc estrangers i mone-
des d'or nacionals i estrangeres.—Des-
compte de tota classe de cupons.—Or-
dres per a les Borses de Barcelona,
Madrid i París.

S'ha ordenat a les autoritats locals
que facilitin sa gestió a l'inspector del
Timbre, qui sortirà a girar una visita
a les oficines públiques i particulars
dels pobles d'aquesta província.

Calçat de totes classes

F. Surroca.-Monterols, 26.-REUS

Se necessiten masovers, sense
fills petits.
Informes en aquesta impremta.

AVIS

Als trencats i al públic en general

No hauria de permetre's el cinisme de certs
intrusos xarlatans i mercaders d'ofici, que
amb el major descaro i frases deslumbrants,
anuncien la curació radical de les hernies,
sense conèixer sisquera en que consisteix a-
tal dolència, i sense comptar amb cap títol que
justifiqui la seva aptitud.

Molts són els que venen braguers, pocs molt
docs els que saben col·locar-los, raríssims els
que coneixen que és una hernia.

JOSEP PUJOL

CIRURGIA

Especialista en la curació de les hernies
(trencats) amb 28 anys de pràctica en-
tre la casa Clausolles, de Barcelo-
na i mon establiment de Reus

Braguers de totes classes, lo més pràctic i
modern per a la curació o contenció de les
hernies per cròniques i rebelds que siguin,
des de 3 pessetes a 125.

Faixes hipogàstriques o ventrals,
tirants omoplàtics.

Gran assortit en lentes i gafes
per a miopes i vista cansada

Binocles teatre i campanya i tot lo concernen
al ram d'òptica, cirurgia i ortopedia.

NOTA.—No equivocar aquest antic i acredi-
tat establiment LA CREU ROJA, dirigit per
persona competent i amb títol professional-
amb altre d'igual article que hi ha en el mateix
carrer, que amb el fi de despistar a la meya
clientela i per a millor aprofitar-se del crèdit
que gosa casa meua, s'ha establert prop de la
mateixa.

'La Cruz Roja'

CASA FUNDADA EN 1896

Monterols, nú n 16 NO EQUIVOCAR-SE
al costat del fabricant de
gorres don Isidro Pons

SENSE aquesta marca

l'apa- NO és un «Gra-
-ell mofon»
: : Catàlegs gratis : :

— DIPOSIT DE RELLOTGERIA:—

Academia de Dibuix i Pintura

DIRIGIDA PER

Don Tomás Bergadà

Professor suplent de Dibuix
de l'Institut general i tècnic

Classes de Dibuix linial, figura, adorno,
paisatge i al natural; pintura a l'oli i aquare-
la i al temple per a pintors decoradors.
Classe especial per a senyorettes. Hores de
classe convencionals. — L'obertura de les
classes al primer d'octubre.

Lliçons a domicili

Arraval baix de Jesús, 31, baixos

Companyia Reusense de Tramvies

Servei de trens que regirà des del dia 1
d'octubre de 1916

Sortides de Reus (Arraval Robuster)	Sortides de Salou
Tren n.º 26 > 8'25	Tren n.º 25 a las 9'15
> > 12 > 15'	> > 1 > 16'
> > 36 > 17'05	> > 35 > 18'40

En els diumenges i dies festius s'expedi-
rán bitllets d'anada i tornada a 0'60 vale-
ders per al retorn per tot el dia de sa ex-
pendició i en tots els trens.

TIPOGRAFIA CATALANA.—LLOVERA, 23

Companyia del Gramófon

SOCIETAT ANÓNIMA ESPANYOLA

Èxit colosal dels célebres artistes

Titta Ruffo i Caruso

en discs marca Gramófono

De venda: R. Perpiñá.

Májor, 22. — REUS. — Despàtx: 24, pral

— DIPOSIT DE RELLOTGERIA:— RELLOTGES DE BUTXACA, DESPERTADORS DES DE 2'90 PESSETES —

Institut de Bioteràpia i Laboratori Microbiològic Clínic

DEL
Doctor **A. FRIAS**

VAGUNACIÓ CONTRA LA

RABIA

La vacunació deu començar abans d'haver transcorregut 10 dies
després de la mossegada

Diagnòstic o revelació experimental de la rabia en els animals causants de les
mossegades. Anàlisis bio-normals i patològics.—Arraval baix Jesús, 33. Reus

**Nou Consultori de Medicina i Cirurgia
Dr. Josep Rebullida Pedret**

EX ALUMNE INTERN DEL DR. GAJAL

Especialitat en enfermetats del noi i de la dona

Alumne de les clíniques dels Drs. Olshausen, de Munich, i Pfandier

OPERACIONS. — Hores de consulta: de 10 a 12 del
matí i de 3 a 5 de la tarda

Hotel París. - REUS

**La bombeta eléctrica
POPE**

Es distingeix de totes les altres per
sa duració, llum blanca i poc consum

Representant exclusiu per
la província de Tarragona **AGUSTÍ GIL**

Carrer Estanislau Figueres, 18. - Cafè del Brasil

Comerç de Ferreteria i Quincalla

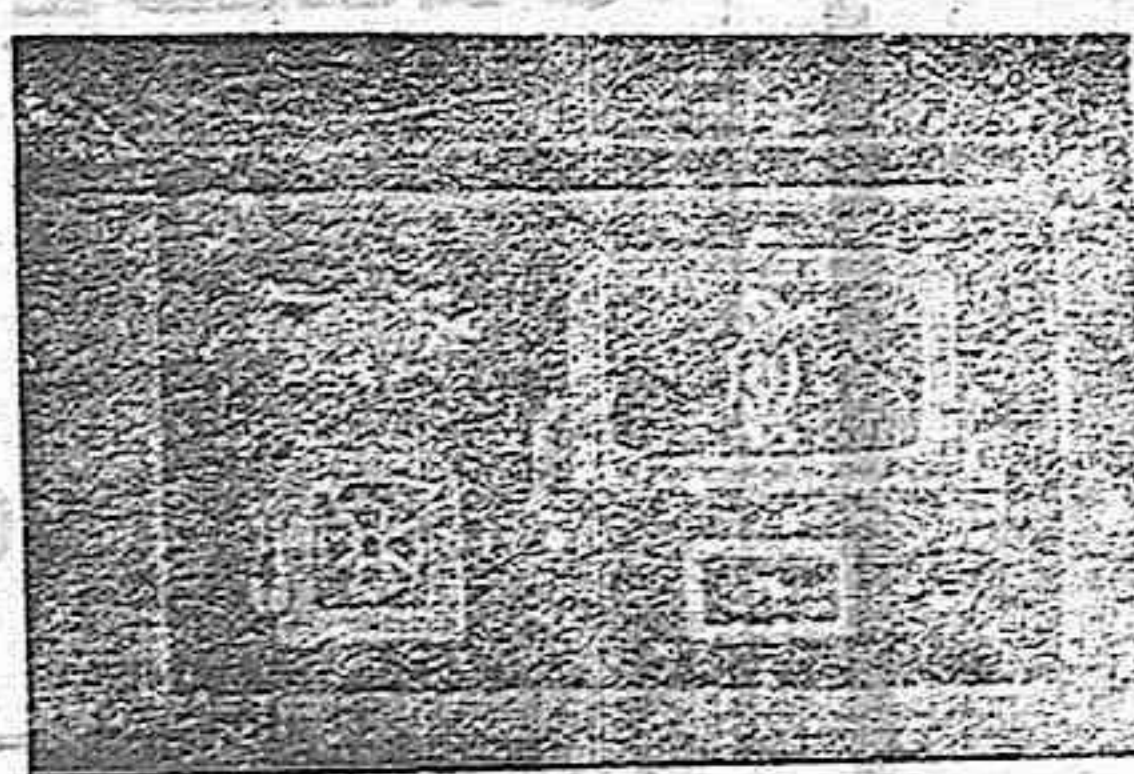
Material per a mines i obres públiques. — Espe-
cialitat en articles per a construcció d'edificis

RAMÓN SALVAT

ARRAVAL ALT DE JESÚS, 30. — Telèfon 220 — REUS

Cuines econòmiques

No compreu
cuines sense
ans fer-se càr-
rec de les ven-
tatges que reu-
neixen les d'a-
questa casa.

Totes les cui-
nes, són asse-
gurades i ga-
rantides de ín-
fim consum de
combustible.

Assortit complet de tot lo concernent al ram de fumisteria

**COL·LEGI D'INTERNES
DE L'INSTITUT**

DIRIGIT PER

Don Joan Ollé Vallés

DIRECTOR ESPIRITUAL;

Rvnt. Dr. Don Ramón Minguell

Capellà del mateix Institut

Pàrvuls, Elemental, Superior, Batxillerat, Ma-
gisteri, Càlcul Mercantil, Teneduria de Llibres,
Caligrafia, Redacció i Ortografia, Francés,
Mecanografia, Solfeig i Piano.

— Entrada per la plaça d'Hèrcules —

“LA UNION COMERCIAL”

Companyia Anglesa de Segurs

Capital suscrit: Ptes. 73.750.000

RAM D'INCENDIS

AGENT A REUS I SON PARTIT

JOSEP VOLTAS DOMENECH

REUS.—Sant Pancrasi, 17, entr. (davant l'iglesia la Providencia)

CAS MES SENZILL DE TOS;

el refredat més simple; qualsevol lleugera inflama-
ció, més ue afeccions transitoris constitueixen
un per serió i constant. La TISIS, BRONQUITIS
CRICA, l'ASMA, etc., són ben sovint el resultat
de atarros mal cuidats. Les

PASTILLES SERRA

compostes de balsàmics, antisséptics i espectorants
que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de
TOS i enfermetats de les vies respiratòries són el
remei millor que pot recomanar-se en la segureta
d'obtenir promptes i satisfactoris resultats.

Calma la tos ràpidament, estova el
pit, descarrega els pulmons i fan desaparèixer
tot seguit la fatiga que oprimia i dificultava la res-
piració.

Es venen a 2 rals capsa.

Litinoïdes Serra

Primera sal litínica fabricada a Espanya per a
l'obtenció de

riquíssima aigua de taula

Exigiu sempre el nom Litinoïdes Serra sobre
fons blau i tindreu la garantia de que la bossa és
llegítima, essent l'únic veritable remei per a preven-
ir i curar malalties de l'estómac, fetge, ronyons,
mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura,
fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Es venen en capsas de 12 paquets a 1 pesseta;
de 50 paquets a 3'65 pessetes; de 100 paquets a 7
pessetes; UN PAQUET SOLT: 10 CENTIMS.

EL RECONSTITUENT MILLOR

és aquell que basant-se en teories científiques ad-
meses universalment, proporciona a l'organisme
empobrit un immediat alivi i la reparació progres-
siva de les forces perdudes. La

Enofostorina Serra

agradable al paladar com la més fina de les bevu-
des, té una acció vivificant tal que pot dir-se que
REFA el cos rendit per l'anèmia; remineralitza
la materia gris; aclareix la ment i retorna el bon
humor.

Es indispensable per a totes aquelles persones
convalescents de llargues malalties, per a comba-
tre la vellesa prematura, enfortir al débil i vigorit-
zar a l'impotent.

FARMACIA SERRA, Arraval de Santa Agna, 80 - REUS

No compreu trajos ni abrics

sense abans visitar la

SASTRERIA QUERALT

Monterols, 35. - Reus.

PURESA GARANTIDA

Obsequi als consumidors del "Cafè Pampa"

El CAFÈ PAMPA és cultivat i recolectat de llevor especial.—La torrefacció del
CAFÈ PAMPA és tan perfecta en la concentració del seu propi aroma, que's consi-
dera com un dels més moderns avenços de la ciència i l'industria.

Per cada compra de 100 grams (tres onces) de CAFÈ PAMPA se regala un bitllet
dels següents

PREMIS

- Primer. Una magnífica figura de moviment i una moneda d'or de 25 pessetes.
 - Segon. Un rellotge per a senyor i una moneda d'or de 25 pessetes.
 - Tercer. Un rellotge de senyora i una moneda d'or de 20 pessetes.
 - Quart. Una moneda d'or de 20 pessetes.
 - Quint. Una moneda d'or de 10 pessetes.
 - Sisé. Una moneda d'or de 5 pessetes.
- 21 premis de 2'50 pessetes cada un.

Els números premiats seran els que obtinguin el número igual o les 27 primeres
sorts de la Loteria Nacional que se celebrarà a Madrid el dia 22 de desembre de 1916.

Agent exclusiu per a la venda a Espanya:

Román Marimón, Plaça de Catalunya, 7. - REUS

El "Cafè Pampa" se serveix en el **BAR AMERICA**

Dipòsit de l'exquisit Xocolate del **RAM**

No deixeu de pendre CAFÈ PAMPA i recomanar-lo als vostres amics

NOVA LÁMPARA ESTRANGERA

Làmpara Nitrògen

Dispot 1/2 Watt

Gran potencia lluminica. -- Consum veritat.
Duració sens rival.

Demaneu-la a tots els bons establiments d'Electricitat i a vos-
tres electricistes.

Concessionari i dipositari per a Espanya i Portugal:

Plutarc Texidó. - Carme, 35. - Barcelona

Per a demandes, dirigir-se a la tenda de material elèctric,
CARME, 35.—PROP DE LES RAMBLES

Representant en aquesta provincia

JOSEP BALDRICH

SANT ELIES, 2, 2.º, 1.ª REUS

SABATERIA

DE —

PERE ROIG

SUCCESSOR DE JOSEP M.ª MARTÍ

Baratura -- Elegancia -- Solidesa -- Perfecció

ARRAVAL DE SANTA AGNA, 28 - REUS

AROMA CONCENTRAT

GRAN DIGESTIU